

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

[૨૦૦૬] સપ્લી. ૯ એસ.સી.આર. ૩૩૦

કે.એસ. કૃષ્ણસ્વામી વિગેરે

વિરુદ્ધ

ભારત સંઘ અને અન્ય

નવેમ્બર ૨૩, ૨૦૦૬

[એચ. કે. સેમા અને પી. કે. બાલસુબ્રમણ્યમ, ન્યાયમૂર્તિઓ]

કારોબારી સૂચનાઓ:

અગાઉના ઓફિસ મેમોરેન્ડમની માત્ર સ્પષ્ટતા કરતું ઓફિસ મેમોરેન્ડમ

– ઠેરવ્યું: તે તેનું અતિક્રમણ કરતું નથી.

વહીવટી કાયદો.

સરકારનો નીતિ વિષયક નિર્ણય – કારોબારી સૂચનાઓ દ્વારા તેમાં ફેરફાર

– ઠેરવ્યું, એસ્ટોપલના આધારે પડકારી શકાય નહીં.

સેવા કાયદો:

પગાર ધોરણ – પગાર પંચની ભલામણ પર તેમાં વધારો એ પગાર ધોરણનો અનુરૂપ વધારો છે અને પદનો નહીં.

ભારતનું સંવિધાન, ૧૯૫૦:

અનુચ્છેદ ૧૩૬ – સ્પેશિયલ લીવ પિટિશન – અસ્પષ્ટ/કારણ વગરના હુકમ દ્વારા તેનો નિકાલ – વિલીનીકરણના સિદ્ધાંતની લાગુ પડવાની ક્ષમતા – ઠેરવ્યું: લાગુ પડતું નથી.

ભારત સંઘે પમા પગાર પંચની ભલામણો પર વિચારણા કરી અને તા. ૩૦.૯.૧૯૯૭ ના રોજ એક નીતિ ઠરાવ અધિસૂચિત કર્યો. સદરહુ નીતિ ઠરાવમાં ભારત સરકાર દ્વારા સ્વીકારવામાં આવેલી પમા પગાર પંચની ભલામણોના અમલીકરણનો વ્યાપ અને વિસ્તાર દર્શાવવામાં આવ્યો હતો. પમા પગાર પંચના અમલીકરણ અને સ્વીકૃતિ પછી પેન્શનરો તરફથી મોટી સંખ્યામાં રજૂઆતો કરવામાં આવી હતી. ભારત સરકારે તા. ૧૭.૧૨.૧૯૯૮ ના ઓ.એમ. માં કારોબારી સૂચનાઓ જારી કરી જેથી તા. ૩૦.૯.૧૯૯૭ ના રોજ અધિસૂચિત નીતિ ઠરાવના અમલીકરણના અર્થ અને હેતુની સ્પષ્ટતા થઈ શકે. મૂંઝવણ હજુ પણ ચાલુ રહી અને સરકારે તા. ૧૧.૫.૨૦૦૧ ના ઓ.એમ. દ્વારા વધુ કારોબારી સૂચનાઓ જારી કરી.

આ અપીલોમાં વિચારણા માટે ઉદ્ભવેલો પ્રશ્ન એ છે કે શું તા. ૧૧.૫.૨૦૦૧ ના ઓ.એમ. ના રૂપમાં રહેલી કારોબારી સૂચનાઓ તા. ૧૭.૧૨.૧૯૯૮ ના ઓ.એમ. નું અતિક્રમણ કરે છે અને તે અમાન્ય તથા રદબાતલ છે. મદ્રાસ હાઈકોર્ટના હુકમ સામે પેન્શનરોએ અપીલ દાખલ કરી છે જ્યારે દિલ્લી હાઈકોર્ટના હુકમ સામે ભારત સંઘે અપીલ દાખલ કરી છે.

પેન્શનરોની અપીલો ફગાવી દેતાં અને ભારત સંઘની અપીલો મંજૂર કરતાં, કોર્ટે

ઠેરવ્યું: ૧. મદ્રાસ હાઈકોર્ટ દ્વારા લેવાયેલ આ અભિપ્રાય કે તા. ૧૧.૫.૨૦૦૧ ના ઓ.એમ. માં સ્પષ્ટતા કરતી કારોબારી સૂચનાઓ એ તા. ૩૦.૯.૧૯૯૭ ના સરકારના નીતિ ઠરાવની સ્પષ્ટતા કરતા તા. ૧૭.૧૨.૧૯૯૮ ના ઓ.એમ. નો એક અભિન્ન ભાગ છે અને મૂળ ઓ.એમ. તા. ૧૭.૧૨.૧૯૯૮ નું અતિક્રમણ કરતી નથી, તે સાચો કાયદો છે અને તેથી તેને સમર્થન આપવામાં આવે છે. દિલ્લી હાઈકોર્ટ દ્વારા લેવાયેલ અભિપ્રાય કે તા. ૧૧.૫.૨૦૦૧ નું ઓ.એમ. મૂળ ઓ.એમ. તા. ૧૭.૧૨.૧૯૯૮ નું અતિક્રમણ કરે છે અને પેન્શનરોના બે વર્ગો બનાવે છે, તે સાચો કાયદો નિર્ધારિત કરતો નથી અને આથી તેને રદ કરવામાં આવે છે. [૩૩૯-જી-એચ]

૨. તા. ૧૭.૧૨.૧૯૯૮ નું ઓ.એમ. પેન્શનર દ્વારા છેલ્લે સંભાળેલા પદના તા. ૧.૧.૧૯૯૬ થી અમલી સુધારેલા પગાર ધોરણમાં લઘુત્તમ પગારની વાત કરે છે. તા. ૧૧.૫.૨૦૦૧ નું ઓ.એમ. તેની સ્પષ્ટતા કરે છે કે

વચનિવૃત્તિ/નિવૃત્તિ સમયે પેન્શનર દ્વારા ભોગવવામાં આવેલા પગાર ધોરણના તા. ૧.૧.૧૯૯૬ ના રોજ અનુરૂપ સ્કેલના લઘુત્તમ તરીકે ગણવામાં આવશે. તા. ૧૧.૫.૨૦૦૧ ના ઓ.એમ. માં કરવામાં આવેલી સ્પષ્ટતા એ પેન્શનર દ્વારા છેલ્લે સંભાળેલા પદને બદલે વચનિવૃત્તિ/નિવૃત્તિ સમયે પેન્શનર દ્વારા ભોગવવામાં આવેલા છેલ્લા પગાર ધોરણ તરીકેની છે. [૩૩૬-ઈ-એફ]

૩. કાયદાનો આ સુસ્થાપિત સિદ્ધાંત છે કે પગાર પંચની ભલામણો યોગ્ય સરકાર દ્વારા ફેરફારો સાથે સ્વીકારવા/નકારવાને આધીન છે. કાયદાનો આ પણ સુસ્થાપિત સિદ્ધાંત છે કે સરકારના નીતિ વિષયક નિર્ણયની કારોબારી સૂચનાઓ દ્વારા સમીક્ષા/ફેરફાર/સુધારો થઈ શકે છે. આ સંજોગોમાં નીતિ વિષયક નિર્ણયને એસ્ટોપલના આધારે પડકારી શકાય નહીં. પ્રસ્તુત કેસમાં, પમા પગાર પંચની ભલામણો તા. ૩૦.૯.૧૯૯૭ ના નીતિ ઠરાવ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવી હતી કે પેન્શનની રકમની મહત્તમ મર્યાદા સરકારમાં સર્વોચ્ચ પગારના ૫૦% રહેશે. તા. ૧.૧.૯૬ પહેલાં નિવૃત્ત થયેલા તમામ લોકોનું પેન્શન, જેમાં ૮૬ પહેલાં નિવૃત્ત થયેલા લોકો પણ સામેલ છે, તેનું તા. ૧.૧.૧૯૯૬ ના રોજ એકત્રીકરણ કરવામાં આવશે, પરંતુ એકત્રિત પેન્શનને નિવૃત્તિ સમયે પેન્શનર દ્વારા સંભાળવામાં આવેલા પદના સુધારેલા પગારના ૫૦% ના સ્તર સુધી લાવવામાં આવશે નહીં. ત્યારબાદના તા. ૧૭.૧૨.૧૯૯૮ ના ઓ.એમ. એ તા. ૧૭.૧૨.૧૯૯૮ ના ઓ.એમ. માં કારોબારી સૂચનાઓ દ્વારા તા. ૩૦.૯.૧૯૯૭ ના નીતિ ઠરાવની સ્પષ્ટતા કરી અને વધુમાં તા. ૩૦.૯.૧૯૯૭ ના સરકારના નીતિ ઠરાવની સામગ્રીની સ્પષ્ટતા કરતા તા. ૧૧.૫.૨૦૦૧ ના ઓ.એમ. ના

રૂપમાં સ્પષ્ટતા કરવામાં આવી. તેઓ બંને એકબીજાના પૂરક છે. બંને તા. ૩૦.૯.૧૯૯૭ ના સરકારી નીતિ ઠરાવની સ્પષ્ટતા કરે છે. અપીલકર્તાઓ તા. ૧૭.૧૨.૧૯૯૮ ના ઓ.એમ. ની કારોબારી સૂચનાઓથી નારાજ નથી. તેથી, અપીલકર્તાની આ દલીલ કે તા. ૧૧.૫.૨૦૦૧ નું ઓ.એમ. મૂળ ઓ.એમ. તા. ૧૭.૧૨.૧૯૯૮ નું અતિક્રમણ કરે છે અને તેનાથી પેન્શનરોના બે વર્ગો બનાવે છે, તે તદ્દન પાચાવિહોણી અને અસમર્થનીય છે. [૩૩૭-બી-ઈ]

જ. આ સર્વવિદિત બાબત છે કે કોઈપણ પગાર પંચમાં પગાર ધોરણમાં વધારો એ પગાર ધોરણનો અનુરૂપ વધારો છે અને પદનો નહીં. તેથી, તા. ૧૭.૧૨.૧૯૯૮ ની કારોબારી સૂચનાઓ દ્વારા સ્પષ્ટ કરાયેલ તા. ૩૦.૯.૧૯૯૭ ના સરકારના નીતિ ઠરાવ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવેલી પગાર પંચની ભલામણોને ધ્યાનમાં રાખીને તા. ૧૧.૫.૨૦૦૧ ની કારોબારી સૂચનાઓ કાયદેસર રીતે બનાવવામાં આવી છે. [૩૩૭-એફ-જી]

ડી.એસ. નકારા વિરુદ્ધ ભારત સંઘ, [૧૯૮૩] ૧ એસસીસી ૩૦૫, અલગ પાડવામાં આવ્યો.

પંજાબ રાજ્ય અને અન્ય વિરુદ્ધ બૂટા સિંહ અને અન્ય, (૨૦૦૦) ૩ એસસીસી ૭૩૩; પંજાબ રાજ્ય અને અન્ય વિરુદ્ધ જે.એલ. ગુપ્તા અને અન્ય, [૨૦૦૦] ૩ એસસીસી ૭૩૬; પશ્ચિમ બંગાળ રાજ્ય અને અન્ય વિરુદ્ધ ડબલ્યુ.બી. ગવર્નમેન્ટ પેન્શનર્સ એસોસિએશન અને અન્ય, [૨૦૦૨] ૨ એસસીસી ૧૭૯; અને પંજાબ રાજ્ય અને અન્ય વિરુદ્ધ અમર નાથ ગોયલ અને

અન્ય, [૨૦૦૫] ૬ એસસીસી ૭૫૪; ઇન્ડિયન એક્સ-સર્વિસીસ લીગ વિરુદ્ધ ભારત સંઘ, (૧૯૯૧) ૨ એસસીસી ૧૦૪; કે.એલ. રાઠી વિરુદ્ધ ભારત સંઘ, (૧૯૯૭) ૬ એસસીસી ૭, સંદર્ભિત.

૫. ભારત સંઘની એવી દલીલ હતી કે દિલ્લી હાઇકોર્ટના નિર્ણય સામે આ કોર્ટ દ્વારા તા. ૮.૭.૨૦૦૪ ના રોજ એક એસએલપી ફગાવી દેવામાં આવી હતી અને તેથી વિલીનીકરણનો સિદ્ધાંત લાગુ પડે છે. આ બાબત નિર્ણય છે કે એસએલપી કોઈપણ કારણ વગરના હુકમ દ્વારા પ્રાથમિક તબક્કે જ ફગાવી દેવામાં આવી હતી. જ્યારે સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૧૩૬ હેઠળ સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા સ્પેશિયલ લીવ પિટિશન ફગાવી દેવામાં આવે છે, ત્યારે વિલીનીકરણનો સિદ્ધાંત આકર્ષાતો નથી. [૩૩૯-એ, બી, એફ]

કુન્હાયમ્મદ અને અન્ય વિરુદ્ધ કેરળ રાજ્ય અને અન્ય, (૨૦૦૦) ૬ એસસીસી ૩૫૯ અને વી.એમ. સાલગાંવકર એન્ડ બ્રધર્સ (પી) લિ. વિરુદ્ધ સીઆઈટી, (૨૦૦૦) ૫ એસસીસી ૩૭૩, સંદર્ભિત.

સિવિલ અપીલ અધિકારક્ષેત્ર: સિવિલ અપીલ નં. ૩૧૭૪/૨૦૦૬. રિટ પિટિશન નં. ૨૪૪૪ થી ૨૪૪૫૧/૨૦૦૧, ૧૪૯૧૩, ૩૦૦૪૭, ૪૫૧૩૫/૨૦૦૨ અને ૩૨૫૨૭/૨૦૦૪ માં મદ્રાસ ખાતેની ન્યાયિક હાઇકોર્ટના તા. ૨૯-૪-૨૦૦૫ ના ચુકાદા અને હુકમ સામે.

સાથે

સિવિલ અપીલ નં. ૩૧૭૩, ૩૧૮૮, ૩૧૮૯ અને ૩૧૯૦/૨૦૦૬.

અપીલકર્તાઓ તરફથી: પી.એ. કુલકર્ણી, ખ્વાઈશકપમ નોબિન સિંહ, આર.
કૃષ્ણા પ્રસાદ અને ટી. હરીશ કુમાર.

સામાવાળાઓ તરફથી: સી.એસ. રાજન, હરીશ ચંદર, એ.કે. શ્રીવાસ્તવ,
વી.કે. વર્મા, વાય.પી. મહાજન, ડી.એસ. માહરા, ડી.ડી. કામત, એસ.
ગોસ્વામી, પી. પરમેશ્વરન, સુષ્મા સુરી, ચિત્રા માર્કન્ડેય, પ્રશાંત ભૂષણ,
અનિરુદ્ધ પી. માયી, સંજય વિસેન અને સંજીવ કુમાર ચૌધરી.

કોર્ટનો ચુકાદો ન્યાયમૂર્તિ એચ. કે. સેમા દ્વારા આપવામાં આવેલ :

સિવિલ અપીલ નં. ૩૧૭૪ અને ૩૧૭૩/૨૦૦૬ રિટ પિટિશન નં.
૨૪૪૪૪-૨૪૪૫૧/૨૦૦૧, ૧૪૯૧૩/૨૦૦૨ અને ૩૨૫૨૭/૨૦૦૪ માં
મદ્રાસ હાઈકોર્ટના તા. ૨૯.૪.૨૦૦૫ ના ચુકાદા અને હુકમ સામે પેન્શનરો દ્વારા
દાખલ કરવામાં આવી છે. સિવિલ અપીલ નં. ૩૧૮૮, ૩૧૮૯ અને
૩૧૯૦/૨૦૦૬ અનુક્રમે ડબલ્યુ.પી. નં. ૧૭૭૪૫/૨૦૦૪,
૧૬૯૭૫/૨૦૦૫, ૬૮૩૧/૨૦૦૪ અને ૪૫૯૭/૨૦૦૩ માં પસાર કરાયેલા
દિલ્લી હાઈકોર્ટના તા. ૧૭.૮.૨૦૦૫, ૫.૯.૨૦૦૫, ૧૦.૧૧.૨૦૦૫ અને
૩.૮.૨૦૦૫ ના ચુકાદાઓ અને હુકમો સામે ભારત સંઘ દ્વારા દાખલ કરવામાં
આવી છે.

અમે વિવિધ અપીલકર્તાઓ/સામાવાળાઓ તરફથી ઉપસ્થિત રહેલા
વિદ્વાન વકીલ શ્રી પી.એ. કુલકર્ણી, શ્રી ટી. હરીશ કુમાર, શ્રી સી.એસ. રાજન,
શ્રી સંજીવ કુમાર ચૌધરી અને શ્રી પ્રશાંત ભૂષણને સાંભળ્યા છે.

આ તમામ અપીલોમાં, વિવાદ પમા પગાર પંચ દ્વારા ભલામણ કરાયેલ પગાર ધોરણ અને તા. ૩૦.૯.૧૯૯૭ ના નીતિ વિષયક નિર્ણય દ્વારા સરકારની અનુરૂપ સ્વીકૃતિ અને તા. ૧૧.૫.૨૦૦૧ ની કારોબારી સૂચનાઓ દ્વારા સ્પષ્ટ કરાયેલ તા. ૧૭.૧૨.૧૯૯૮ ની કારોબારી સૂચનાઓ સાથે સંબંધિત છે.

અમે નિવૃત્તિ સમયે કર્મચારીઓ દ્વારા ભોગવવામાં આવેલા પગાર ધોરણ અને જથ્થા તથા પમા પગાર પંચમાં અનુરૂપ વધારાની ટૂંકમાં નોંધ લઈ શકીએ છીએ.

સિવિલ અપીલ નં. ૩૧૭૪/૨૦૦૬

અપીલકર્તાઓ ઓલ ઇન્ડિયા રેડિયોમાં સુપરિન્ટેન્ડિંગ એન્જિનિયરનું પદ ધરાવતા હતા. તેઓ ૧૯૮૨ થી ૧૯૮૫ ની વચ્ચે વચનિવૃત્તિની ઉંમર પ્રાપ્ત થતાં સેવામાંથી નિવૃત્ત થયા હતા. નિર્વિવાદપણે, નિવૃત્તિ સમયે, તેઓ રૂ. ૧૫૦૦-૨૦૦૦ નું પગાર ધોરણ ધરાવતા હતા. જથ્થા પગાર પંચમાં, તેમનો સ્કેલ સુધારીને રૂ. ૩૭૦૦-૫૦૦૦ કરવામાં આવ્યો હતો. પમા પગાર પંચના અહેવાલમાં, જે તા. ૧.૧.૧૯૯૬ થી સ્વીકારવામાં આવ્યો હતો, તેમનો સ્કેલ તે મુજબ સુધારીને ૧૨૦૦૦-૧૬૫૦૦ કરવામાં આવ્યો હતો.

જે કર્મચારીઓએ ૧૩ વર્ષની સેવા આપી હતી, તેમને રૂ. ૨૦૦૦-૨૨૫૦ ના પગાર ધોરણમાં વિશેષ ગ્રેડ આપવામાં આવ્યો હતો. આ વિશેષ પગાર ધોરણ ૨૦ વર્ષિય અધિકારીઓ પૂરતું મર્યાદિત હતું. જથ્થા પગાર પંચમાં, તેમનો સ્કેલ તે મુજબ સુધારીને ૪૫૦૦-૫૭૦૦ કરવામાં આવ્યો હતો. પમા પગાર પંચમાં, આ

સ્કેલ તા. ૧.૧.૧૯૯૬ થી તે મુજબ સુધારીને ૧૪૩૦૦-૧૮૩૦૦ કરવામાં આવ્યો હતો. એ નિર્વિવાદ છે કે અપીલકર્તાઓએ ક્યારેય રૂ. ૨૦૦૦-૨૨૫૦ નો વિશેષ સ્કેલ ભોગવ્યો ન હતો. તેમણે રૂ. ૧૪૩૦૦-૧૮૩૦૦ ના સ્કેલના આધારે પેન્શનરી લાભોનો દાવો કર્યો હતો, જે હાઈકોર્ટ દ્વારા નકારી કાઢવામાં આવ્યો હતો.

સિવિલ અપીલ નં. ૩૧૭૩/૨૦૦૬

અપીલકર્તા તા. ૩૦.૯.૧૯૯૩ ના રોજ પોસ્ટલ સર્વિસીસ બોર્ડમાં સભ્ય (કર્મચારી) તરીકે રૂ. ૭૩૦૦-૮૦૦૦ ના પગાર ધોરણમાં નિવૃત્ત થયા હતા. પમા પગાર પંચમાં, તા. ૧.૧.૧૯૯૬ થી સ્કેલ સુધારીને રૂ. ૨૨૪૦૦-૨૬૦૦૦ કરવામાં આવ્યો હતો. નાણા મંત્રાલયે, તા. ૩૦.૬.૧૯૯૯ ના મેમોરેન્ડમ દ્વારા, અમુક ઉચ્ચ હોદ્દાઓનું સ્કેલ વધાર્યું અને સભ્યોના ત્રણ પદોનું સ્કેલ સુધારીને ૨૪૦૫૦-૨૬૦૦૦ કર્યું. અપીલકર્તાએ દાવો કર્યો હતો કે તેઓ પગારના સમાન ઉચ્ચતર સુધારા માટે હકદાર છે. તેમના દાવાનો ભારત સંઘ દ્વારા વિરોધ કરવામાં આવ્યો હતો કે તા. ૩૦.૬.૧૯૯૯ ના ઓફિસ મેમોરેન્ડમનો ઉચ્ચતર સુધારો માત્ર ભવિષ્યલક્ષી પ્રકૃતિનો છે અને તેથી, તે અપીલકર્તાના કેસને લાગુ પડતો નથી, કારણ કે તેઓ માત્ર તા. ૩૦.૯.૧૯૯૩ સુધી જ સભ્ય હતા.

સિવિલ અપીલ નં. ૩૧૮૮/૨૦૦૬

સામાવાળાઓ ભારતીય રેલવેમાં જનરલ મેનેજર હતા, જેઓ તા. ૧.૧.૧૯૯૬ પહેલાં નિવૃત્ત થયા હતા. તેઓ તેમની નિવૃત્તિ સમયે રૂ. ૭૩૦૦-

૮૦૦૦/- નું પગાર ધોરણ ધરાવતા હતા. પમા પગાર પંચમાં, તેમનો સ્કેલ તે મુજબ સુધારીને રૂ. ૨૪૦૫૦-૨૬૦૦૦ કરવામાં આવ્યો હતો. ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા તેમનો દાવો નકારી કાઢવામાં આવ્યો હતો. જો કે, હાઈકોર્ટે ટ્રિબ્યુનલના હુકમને ઉલટાવી દીધો હતો અને તેથી, ભારત સંઘ દ્વારા પ્રસ્તુત અપીલ દાખલ કરવામાં આવી છે.

સિવિલ અપીલ નં. ૩૧૮૯/૨૦૦૬

સામાવાળા માનવ સંસાધન વિકાસ મંત્રાલયના મહિલા અને બાળ વિકાસ વિભાગમાં ટેકનિકલ સલાહકાર હતા. તેઓ તા. ૩૦.૧૧.૧૯૯૫ ના રોજ રૂ. ૩૭૦૦-૫૦૦૦ ના પગાર ધોરણમાં નિવૃત્ત થયા હતા. પમા પગાર પંચમાં, સ્કેલ તે મુજબ સુધારીને રૂ. ૧૨૦૦૦-૧૬૫૦૦ કરવામાં આવ્યો હતો. સામાવાળાએ રૂ. ૧૪૩૦૦-૧૮૩૦૦ ના સ્કેલનો દાવો કર્યો હતો. કેન્દ્રીય વહીવટી ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા તેમનો દાવો નકારી કાઢવામાં આવ્યો હતો. જો કે, વાદગ્રસ્ત હુકમ દ્વારા હાઈકોર્ટે ટ્રિબ્યુનલના હુકમને ઉલટાવી દીધો હતો.

સિવિલ અપીલ નં. ૩૧૯૦/૨૦૦૬

સામાવાળા સેન્ટ્રલ સેક્રેટરિએટ ઓફિશિયલ લેંગ્વેજ સર્વિસમાં ડાયરેક્ટર તરીકે તા. ૩૦.૬.૧૯૮૯ ના રોજ રૂ. ૩૭૦૦-૫૦૦૦ ના સ્કેલમાં નિવૃત્ત થયા હતા. પમા પગાર પંચમાં, સ્કેલ તે મુજબ સુધારીને રૂ. ૧૨૦૦૦-૧૬૫૦૦ કરવામાં આવ્યો હતો. સામાવાળાએ રૂ. ૧૪૩૦૦-૧૮૩૦૦ ના પગાર ધોરણના લાભનો દાવો કર્યો હતો, જે ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા નકારી કાઢવામાં આવ્યો હતો. જો કે,

વાદગ્રસ્ત હુકમ દ્વારા હાઈકોર્ટે ટ્રિબ્યુનલના હુકમને ઉલટાવી દીધો હતો અને તેથી, ભારત સંઘ દ્વારા આ અપીલ દાખલ કરવામાં આવી છે.

આ તબક્કે, અમે વર્તમાન વિવાદ તરફ દોરી જતી ઉત્પત્તિ ટૂંકમાં વર્ણવી શકીએ છીએ. ભારત સંઘ દ્વારા પમા પગાર પંચની ભલામણો પર વિચારણા કરવામાં આવી હતી અને તા. ૩૦.૯.૧૯૯૭ ના રોજ એક નીતિ ઠરાવ અધિસૂચિત કરવામાં આવ્યો હતો. સદરહુ જાહેરનામામાં ભારત સરકાર દ્વારા સ્વીકારવામાં આવેલી પમા પગાર પંચની ભલામણોના અમલીકરણનો વ્યાપ અને વિસ્તાર દર્શાવવામાં આવ્યો હતો. નીતિ ઠરાવ સરકારના કારોબારી કાર્ય નિયમો હેઠળ અધિસૂચિત કરવામાં આવ્યો હતો. સામાન્ય રીતે બને છે તેમ, પમા પગાર પંચના અહેવાલના અમલીકરણ અને સ્વીકૃતિ પછી પેન્શનરો તરફથી મોટી સંખ્યામાં રજૂઆતો કરવામાં આવી હતી જેના કારણે મૂંઝવણ અને મુકદ્દમા ઊભા થયા, જેના પરિણામે ભારત સરકારે તા. ૧૭.૧૨.૧૯૯૮ ના ઓફિસ મેમોરેન્ડમમાં કારોબારી સૂચનાઓ જારી કરી જેથી તા. ૩૦.૯.૧૯૯૭ ના રોજ અધિસૂચિત નીતિ ઠરાવના અમલીકરણના અર્થ અને હેતુની સ્પષ્ટતા થઈ શકે. અહીં એ ઉદ્દેશ કરવો સુસંગત રહેશે કે તા. ૩૦.૯.૧૯૯૭ ના રોજ અધિસૂચિત નીતિ ઠરાવનો સારાંશ કે જેના કારણે વર્તમાન વિવાદ ઊભો થયો હતો તે નીચે મુજબની શરતોમાં હતો:

"તે ફેરફાર સાથે સ્વીકારવામાં આવે છે કે તા. ૧.૧.૧૯૮૬ ના રોજ પેન્શનનું એકત્રીકરણ કરતી વખતે મૂળ પેન્શનના ૪૦% ઉમેરવામાં

આવશે પરંતુ તા. ૧.૧.૧૯૯૬ ના રોજ એકત્રિત પેન્શનને નિવૃત્તિ સમયે પેન્શનર દ્વારા સંભાળવામાં આવેલા પદના સુધારેલા પગારના લઘુત્તમ ૫૦% સુધી વધારવામાં આવશે નહીં."

ઉપરોક્ત નીતિ ઠરાવને તા. ૧૭.૧૨.૧૯૯૮ ના ઓફિસ મેમોરેન્ડમના રૂપમાં કારોબારી સૂચનાઓ દ્વારા વધુ સ્પષ્ટ કરવામાં આવ્યો હતો, જેનો સારાંશ નીચે મુજબ વંચાય છે:

"રાષ્ટ્રપતિ હવે એવો નિર્ણય કરતાં આનંદ અનુભવે છે કે તા. ૧.૧.૧૯૯૬ થી, તમામ પેન્શનરોનું પેન્શન તેમની નિવૃત્તિની તારીખને ધ્યાનમાં લીધા વિના પેન્શનર દ્વારા છેલ્લે સંભાળેલા પદના તા. ૧.૧.૧૯૯૬ થી દાખલ કરાયેલ સુધારેલા પગાર ધોરણમાં લઘુત્તમ પગારના ૫૦% કરતાં ઓછું રહેશે નહીં."

(ભારપૂર્વક ઉમેરેલ)

વિવાદ/મૂંઝવણ હજુ પણ ચાલુ રહી હોવાથી અને નીતિ ઠરાવના સરળ અને કાર્યક્ષમ અમલીકરણ માટે, ભારત સરકારે તા. ૧૭.૧૨.૧૯૯૮ ના રોજ જારી કરાયેલ કારોબારી સૂચનાઓની સ્પષ્ટતા કરતા તા. ૧૧.૫.૨૦૦૧ ના ઓફિસ મેમોરેન્ડમ દ્વારા વધુ કારોબારી સૂચનાઓ જારી કરી. તા. ૧૧.૫.૨૦૦૧ ની કારોબારી સૂચનાઓનો સારાંશ (જેનાથી પેન્શનરો નારાજ છે અને આ અપીલોમાં મુખ્ય પ્રશ્ન છે) નીચે મુજબ વંચાય છે:

"ઉપરોક્ત આદેશના અમલીકરણ દરમિયાન, પેન્શનર દ્વારા તેમની

વચનિવૃત્તિ સમયે "છેલ્લે સંભાળેલા પદ" અંગે મંત્રાલયો/વિભાગો દ્વારા સ્પષ્ટતાઓ માંગવામાં આવી છે. તા. ૧૭.૧૨.૧૯૯૮ ના ઓ.એમ. નું બીજું વાક્ય, એટલે કે "તમામ પેન્શનરોનું પેન્શન તેમની નિવૃત્તિની તારીખને ધ્યાનમાં લીધા વિના પેન્શનર દ્વારા છેલ્લે સંભાળેલા પદના તા. ૧.૧.૧૯૯૬ થી સુધારેલા પગાર ધોરણમાં લઘુત્તમ પગારના ૫૦% કરતાં ઓછું રહેશે નહીં", તેનો અર્થ એ થશે કે તમામ પેન્શનરોનું પેન્શન તેમની નિવૃત્તિની તારીખને ધ્યાનમાં લીધા વિના વચનિવૃત્તિ/નિવૃત્તિ સમયે પેન્શનર દ્વારા ભોગવવામાં આવેલા પગાર ધોરણના તા. ૧.૧.૯૬ ના રોજ અનુરૂપ સ્કેલના લઘુત્તમ ૫૦% કરતાં ઓછું રહેશે નહીં."

(ભારપૂર્વક ઉમેરેલ)

તા. ૧૭.૧૨.૧૯૯૮ ના ઓ.એમ. અને તા. ૧૧.૫.૨૦૦૧ ના ઓ.એમ. માં લાવવામાં આવેલી સ્પષ્ટતા સ્પષ્ટપણે જોઈ શકાય છે. જ્યારે તા. ૧૭.૧૨.૧૯૯૮ નું ઓ.એમ. પેન્શનર દ્વારા છેલ્લે સંભાળેલા પદના તા. ૧.૧.૧૯૯૬ થી સુધારેલા પગાર ધોરણમાં લઘુત્તમ પગારની વાત કરે છે, ત્યારે તા. ૧૧.૫.૨૦૦૧ નું ઓ.એમ. તેની સ્પષ્ટતા કરે છે કે વચનિવૃત્તિ/નિવૃત્તિ સમયે પેન્શનર દ્વારા ભોગવવામાં આવેલા પગાર ધોરણના તા. ૧.૧.૧૯૯૬ ના રોજ અનુરૂપ સ્કેલના લઘુત્તમ તરીકે ગણવામાં આવશે. તા. ૧૧.૫.૨૦૦૧ ના ઓ.એમ. માં કરવામાં આવેલી સ્પષ્ટતા એ પેન્શનર દ્વારા છેલ્લે સંભાળેલા પદને બદલે વચનિવૃત્તિ/નિવૃત્તિ સમયે પેન્શનર દ્વારા ભોગવવામાં આવેલા છેલ્લા પગાર ધોરણ તરીકેની છે. આ સામાન્ય જ્ઞાન છે કે કોઈપણ પગાર પંચમાં

અનુરૂપ વધારો એ પગાર ધોરણનો છે અને પદનો નહીં.

અપીલોના બંને જૂથોમાં ઉઠાવવામાં આવેલી ફરિયાદો સમાન છે. વિચારણા માટે ઉદ્ભવતો મૂળભૂત પ્રશ્ન એ છે કે શું તા. ૧૧.૫.૨૦૦૧ ના ઓ.એમ. ના રૂપમાં રહેલી કારોબારી સૂચનાઓ તા. ૧૭.૧૨.૧૯૯૮ ના ઓ.એમ. નું અતિક્રમણ કરે છે અને તે અમાન્ય તથા રદબાતલ છે. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, શું તા. ૧૧.૫.૨૦૦૧ નું ઓ.એમ. તા. ૩૦.૯.૧૯૯૭ ના સરકારના નીતિ ઠરાવની સ્પષ્ટતા કરતા અગાઉના તા. ૧૭.૧૨.૧૯૯૮ ના ઓ.એમ. નું અતિક્રમણ કરે છે.

અપીલકર્તાઓના વિદ્વાન વકીલની રજૂઆતોનો મુખ્ય ભાર એ છે કે તા. ૧૧.૫.૨૦૦૧ નું ઓ.એમ. મૂળ ઓ.એમ. તા. ૧૭.૧૨.૧૯૯૮ નું અતિક્રમણ કરે છે અને પેન્શનરોના બે વર્ગો બનાવે છે. અમે આ દલીલ સ્વીકારવામાં અસમર્થ છીએ. ઉપર નોંધ્યા મુજબ, પમા પગાર પંચની ભલામણો તા. ૩૦.૯.૧૯૯૭ ના નીતિ ઠરાવની હદ સુધી સ્વીકારવામાં આવી હતી. ઉપરોક્ત નીતિ ઠરાવને તા. ૧૭.૧૨.૧૯૯૮ ના ઓ.એમ. માં સૂચનાઓ જારી કરીને વધુ સ્પષ્ટ કરવામાં આવ્યો હતો, જેની સ્પષ્ટતા તા. ૧૧.૫.૨૦૦૧ ના ઓ.એમ. માં અન્ય એક કારોબારી સૂચનાઓ દ્વારા કરવામાં આવી હતી. કાયદાનો આ સુસ્થાપિત સિદ્ધાંત છે કે પગાર પંચની ભલામણો યોગ્ય સરકાર દ્વારા ફેરફારો સાથે સ્વીકારવા/નકારવાને આધીન છે. કાયદાનો આ પણ સુસ્થાપિત સિદ્ધાંત છે કે સરકારના નીતિ વિષયક નિર્ણયની કારોબારી સૂચનાઓ દ્વારા

સમીક્ષા/ફેરફાર/સુધારો થઈ શકે છે. આ સંજોગોમાં નીતિ વિષયક નિર્ણયને એસ્ટોપલના આધારે પડકારી શકાય નહીં. પ્રસ્તુત કેસમાં, પમા પગાર પંચની ભલામણો તા. ૩૦.૯.૧૯૯૭ ના નીતિ ઠરાવ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવી હતી કે પેન્શનની રકમની મહત્તમ મર્યાદા સરકારમાં સર્વોચ્ચ પગારના ૫૦% રહેશે. તા. ૧.૧.૯૬ પહેલાં નિવૃત્ત થયેલા તમામ લોકોનું પેન્શન, જેમાં ૮૬ પહેલાં નિવૃત્ત થયેલા લોકો પણ સામેલ છે, તેનું તા. ૧.૧.૧૯૯૬ ના રોજ એકત્રીકરણ કરવામાં આવશે, પરંતુ એકત્રિત પેન્શનને નિવૃત્તિ સમયે પેન્શનર દ્વારા સંભાળવામાં આવેલા પદના સુધારેલા પગારના ૫૦% ના સ્તર સુધી લાવવામાં આવશે નહીં. ત્યારબાદના તા. ૧૭.૧૨.૧૯૯૮ ના ઓ.એમ. એ તા. ૧૭.૧૨.૧૯૯૮ ના ઓ.એમ. માં કારોબારી સૂચનાઓ દ્વારા તા. ૩૦.૯.૧૯૯૭ ના નીતિ ઠરાવની સ્પષ્ટતા કરી અને વધુમાં તા. ૩૦.૯.૧૯૯૭ ના સરકારના નીતિ ઠરાવની સામગ્રીની સ્પષ્ટતા કરતા તા. ૧૧.૫.૨૦૦૧ ના ઓ.એમ. ના રૂપમાં સ્પષ્ટતા કરવામાં આવી. તેઓ બંને એકબીજાના પૂરક છે. બંને તા. ૩૦.૯.૧૯૯૭ ના સરકારી નીતિ ઠરાવની સ્પષ્ટતા કરે છે. અપીલકર્તાઓ તા. ૧૭.૧૨.૧૯૯૮ ના ઓ.એમ. ની કારોબારી સૂચનાઓથી નારાજ નથી. અમારા મતે, તેથી, અપીલકર્તાની આ દલીલ કે તા. ૧૧.૫.૨૦૦૧ નું ઓ.એમ. મૂળ ઓ.એમ. તા. ૧૭.૧૨.૧૯૯૮ નું અતિક્રમણ કરે છે અને તેનાથી પેન્શનરોના બે વર્ગો બનાવે છે, તે તદ્દન પાચાવિહોણી અને અસમર્થનીય છે.

આ સર્વવિદિત બાબત છે કે પગાર પંચની કોઈપણ ભલામણમાં પગાર ધોરણમાં વધારો એ પગાર ધોરણનો અનુરૂપ વધારો છે. અમારા મતે, તેથી, તા.

૧૭.૧૨.૧૯૯૮ ની કારોબારી સૂચનાઓ દ્વારા સ્પષ્ટ કરાયેલ તા. ૩૦.૯.૧૯૯૭ ના સરકારના નીતિ ઠરાવ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવેલી પગાર પંચની ભલામણોને ધ્યાનમાં રાખીને તા. ૧૧.૫.૨૦૦૧ ની કારોબારી સૂચનાઓ કાયદેસર રીતે બનાવવામાં આવી છે. તા. ૧૧.૫.૨૦૦૧ ની કારોબારી સૂચનાઓ ન તો તા. ૩૦.૯.૧૯૯૭ ના નીતિ ઠરાવનું અતિક્રમણ કરે છે કે ન તો તા. ૩૦.૯.૧૯૯૭ ના નીતિ ઠરાવની સ્પષ્ટતા કરતી તા. ૧૭.૧૨.૧૯૯૮ ની કારોબારી સૂચનાઓનું અતિક્રમણ કરે છે. તા. ૧૧.૫.૨૦૦૧ ની કારોબારી સૂચનાઓ તા. ૧૭.૧૨.૧૯૯૮ ની કારોબારી સૂચનાઓની વધુ સ્પષ્ટતા કરવાના રૂપમાં હતી અને તે તેનું અતિક્રમણ કરતી નથી.

અપીલકર્તાઓના વકીલે ડી.એસ. નકારા વિરુદ્ધ ભારત સંઘ [૧૯૮૩] ૧ એસસીસી ૩૦૫ માં આ કોર્ટના બંધારણીય બેંચના નિર્ણય પર ખૂબ આધાર રાખ્યો હતો જ્યાં આ કોર્ટે એસસીસી ના પાના ૩૪૫ પર અવલોકન કર્યું હતું કે "ઉદારીકૃત પેન્શન યોજના નિવૃત્તિની તારીખને ધ્યાનમાં લીધા વિના ૧૯૭૨ ના નિયમો દ્વારા સંચાલિત તમામ પેન્શનરો માટે કાર્યરત બને છે."

નકારાના કેસ (ઉપરોક્ત) ને આ કોર્ટ દ્વારા પંજાબ રાજ્ય અને અન્ય વિરુદ્ધ બૂટા સિંહ અને અન્ય [૨૦૦૦] ૩ એસસીસી ૭૩૩; પંજાબ રાજ્ય અને અન્ય વિરુદ્ધ જે.એલ. ગુપ્તા અને અન્ય [૨૦૦૦] ૩ એસસીસી ૭૩૬; પશ્ચિમ બંગાળ રાજ્ય અને અન્ય વિરુદ્ધ ડબલ્યુ.બી. ગવર્નમેન્ટ પેન્શનર્સ એસોસિએશન અને અન્ય [૨૦૦૨] ૨ એસસીસી ૧૭૯; અને પંજાબ રાજ્ય

અને અન્ય વિરુદ્ધ અમર નાથ ગોયલ અને અન્ય [૨૦૦૫] ૬ એસસીસી ૭૫૪ માં અલગ પાડવામાં આવ્યો છે.

નકારાનો કેસ (ઉપરોક્ત) પેન્શનરી લાભોના સુધારા અને કટ-ઓફ લાઈન દોરીને પેન્શનરોને બે જૂથોમાં વર્ગીકૃત કરવાનો કેસ હતો અને કટ-ઓફ તારીખે અથવા તે પછી નિવૃત્ત થતા કર્મચારીઓને સુધારેલા પેન્શનરી લાભો આપવાનો કેસ હતો. જે માપદંડ લાગુ કરવામાં આવ્યો હતો તે "સેવામાં હોવું અને નિર્દિષ્ટ તારીખ પછી નિવૃત્ત થવું" હતો. આ કોર્ટે ઠેરવ્યું હતું કે ઉદારીકૃત પેન્શન યોજના માટે પાત્ર બનવા માટે, આવા માપદંડનો ઉપયોગ સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૧૪ નું ઉલ્લંઘન કરે છે, કારણ કે તે મનસ્વી અને ભેદભાવપૂર્ણ બંને પ્રકૃતિનો હતો. વધુમાં એવું ઠેરવવામાં આવ્યું હતું કે નિર્દિષ્ટ તારીખ પહેલાં નિવૃત્ત થયેલા કર્મચારીઓ અને ત્યારપછી નિવૃત્ત થયેલા કર્મચારીઓ પેન્શનરોનો એક વર્ગ બનાવે છે. પેન્શનરી લાભોના હેતુ માટે તેમને અલગ વર્ગો/જૂથોમાં વર્ગીકૃત કરવાનો પ્રયાસ કોઈપણ સુગમ ભિન્નતા પર આધારિત ન હતો, જે પ્રાપ્ત કરવા માંગતા ઉદ્દેશ્ય સાથે તર્કસંગત સંબંધ ધરાવતો હોય. નકારાના કેસ (ઉપરોક્ત) ની હકીકતો વર્તમાન કેસની હકીકતોમાં ઉપલબ્ધ નથી. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, નકારાના કેસની હકીકતો સ્પષ્ટપણે અલગ છે.

ઇન્ડિયન એક્સ-સર્વિસીસ લીગ વિરુદ્ધ ભારત સંઘ [૧૯૯૧] ૨ એસસીસી ૧૦૪ માં, આ કોર્ટે નકારાના કેસ (ઉપરોક્ત) ના નિર્ણયને અલગ પાડ્યો હતો અને ઠેરવ્યું હતું કે તે નિર્ણયનો દાયરો નિવૃત્ત થયેલા લોકો દ્વારા

કરવામાં આવતા તમામ દાવાઓને આવરી લેવા માટે અથવા નિવૃત્તિની તારીખને ધ્યાનમાં લીધા વિના દરેક નિવૃત્ત વ્યક્તિને સમાન રકમના પેન્શનની માંગણી માટે વિસ્તૃત કરી શકાતો નથી, ભલે પેન્શનની ગણતરીના હેતુ માટે ઉપલબ્ધ વળતર/પરિણામો અલગ હોય.

કે.એલ. રાહી વિરુદ્ધ ભારત સંઘ [૧૯૯૭] ૬ એસસીસી ૭ માં, આ કોર્ટે, આ કોર્ટના વિવિધ ચુકાદાઓનો સંદર્ભ લીધા પછી, ઠેરવ્યું છે કે નકારાના કેસનું એવું અર્થઘટન કરી શકાતું નથી કે સમાન દરજ્જો ધરાવતા જાહેરનામાની તારીખ પછી નિવૃત્ત થયેલા વ્યક્તિઓના પગાર/વળતર સમાન ગણવા જોઈએ.

અમારા મતે, તેથી, નકારાના કેસ (ઉપરોક્ત) નો ગુણોત્તર વર્તમાન કેસની હકીકતોમાં લાગુ પડતો નથી.

છેલ્લે, એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે દિલ્લી હાઇકોર્ટના નિર્ણય સામે આ કોર્ટ દ્વારા તા. ૮.૭.૨૦૦૪ ના રોજ એક એસએલપી ફગાવી દેવામાં આવી હતી અને તેથી વિલીનીકરણનો સિદ્ધાંત લાગુ પડે છે. આ બાબત નિર્વિવાદ છે કે એસએલપી કોઈપણ કારણ વગરના હુકમ દ્વારા પ્રાથમિક તબક્કે જ ફગાવી દેવામાં આવી હતી. આ પ્રશ્ન આ કોર્ટની ત્રણ ન્યાયાધીશોની બેંચ દ્વારા કુન્હાયમ્મદ અને અન્ય વિરુદ્ધ કેરળ રાજ્ય અને અન્ય [૨૦૦૦] ૬ એસસીસી ૩૫૮ માં શાંત કરી દેવામાં આવ્યો છે, જ્યાં આ કોર્ટે વી.એમ. સાલગાંવકર એન્ડ બ્રધર્સ (પી) લિ. વિરુદ્ધ સીઆઈટી [૨૦૦૦] ૫ એસસીસી ૩૭૩ માં આ કોર્ટની બે ન્યાયાધીશોની બેંચનો સંદર્ભ લીધા પછી પાના ૩૭૫ (પેરા ૨૨) એસસીસી

પર નીચે મુજબ ઠેરવ્યું હતું:

"૨૨. અમે વી.એમ. સાલગાંવકર એન્ડ બ્રધર્સ (પી) લિ. વિરુદ્ધ સીઆઈટી [૨૦૦૦] ૫ એસસીસી ૩૭૩ માં આ કોર્ટની બે ન્યાયાધીશોની બેંચ દ્વારા તાજેતરના નિર્ણયનો સંદર્ભ લઈ શકીએ છીએ જેમાં ઠેરવવામાં આવ્યું છે કે જ્યારે સ્પેશિયલ લીવ પિટિશન ફગાવી દેવામાં આવે છે, ત્યારે આ કોર્ટ જે હુકમ સામે અપીલ માટેની પરવાનગી માંગવામાં આવી છે તેની સાચીતા કે અન્ય બાબતો પર કોઈ ટિપ્પણી કરતી નથી. કોર્ટનો અર્થ એ છે કે તે સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૧૩૬ હેઠળ પોતાના અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરવા માટે યોગ્ય કેસ ગણતી નથી. જ્યારે અપીલ ફગાવી દેવામાં આવે છે, ભલે તે કારણ વગરના હુકમ દ્વારા હોય, ત્યારે ચોક્કસપણે એવું હોઈ શકે નહીં. અહીં વિલીનીકરણનો સિદ્ધાંત લાગુ પડે છે. તે કેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટ હાઈકોર્ટ અથવા ટ્રિબ્યુનલના નિર્ણયને સમર્થન આપે છે. વિલીનીકરણનો આ સિદ્ધાંત અનુચ્છેદ ૧૩૬ હેઠળ સ્પેશિયલ લીવ પિટિશન ફગાવી દેવાના કિસ્સામાં લાગુ પડતો નથી. જ્યારે અપીલ ફગાવી દેવામાં આવે છે, ત્યારે હાઈકોર્ટનો હુકમ સુપ્રીમ કોર્ટના હુકમ સાથે વિલીન થઈ જાય છે. અમે આ રીતે જણાવેલા કાયદા સાથે સંપૂર્ણ સંમતિ અનુભવીએ છીએ. અમારા મનમાં સ્પષ્ટ છે કે સ્પેશિયલ લીવ પિટિશન ફગાવી દેતો હુકમ, ખાસ કરીને જ્યારે તે કારણ વગરના હુકમ દ્વારા હોય, ત્યારે વાદગ્રસ્ત હુકમ સુપ્રીમ કોર્ટના હુકમમાં વિલીન થતો નથી."

તેથી, જ્યારે સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૧૩૬ હેઠળ સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા સ્પેશિયલ લીવ પિટિશન ફગાવી દેવામાં આવે છે, ત્યારે વિલીનીકરણનો સિદ્ધાંત આકર્ષાતો નથી.

ઉપરોક્ત જણાવેલા કારણોસર, મદ્રાસ હાઇકોર્ટ દ્વારા લેવાયેલ આ અભિપ્રાય કે તા. ૧૧.૫.૨૦૦૧ ના ઓ.એમ. માં સ્પષ્ટતા કરતી કારોબારી સૂચનાઓ એ તા. ૩૦.૯.૧૯૯૭ ના સરકારના નીતિ ઠરાવની સ્પષ્ટતા કરતા તા. ૧૭.૧૨.૧૯૯૮ ના ઓ.એમ. નો એક અભિન્ન ભાગ છે અને મૂળ ઓ.એમ. તા. ૧૭.૧૨.૧૯૯૮ નું અતિક્રમણ કરતી નથી, તે સાચો કાયદો છે અને તેથી તેને સમર્થન આપવામાં આવે છે. દિલ્લી હાઇકોર્ટ દ્વારા લેવાયેલ અભિપ્રાય કે તા. ૧૧.૫.૨૦૦૧ નું ઓ.એમ. મૂળ ઓ.એમ. તા. ૧૭.૧૨.૧૯૯૮ નું અતિક્રમણ કરે છે અને પેન્શનરોના બે વર્ગો બનાવે છે, તે સાચો કાયદો નિર્ધારિત કરતો નથી અને આથી તેને રદ કરવામાં આવે છે.

ચોખ્ખું પરિણામ એ છે કે પેન્શનરો દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી સિવિલ અપીલ નં. ૩૧૭૪ અને ૩૧૭૩/૨૦૦૬ ફગાવી દેવામાં આવે છે અને નોકરીદાતા ભારત સંઘ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી સિવિલ અપીલ નં. ૩૧૮૮, ૩૧૮૯ અને ૩૧૯૦/૨૦૦૬ મંજૂર કરવામાં આવે છે. મદ્રાસ હાઇકોર્ટનો તા. ૨૯.૪.૨૦૦૫ નો ચુકાદો અને હુકમ સમર્થિત કરવામાં આવે છે. દિલ્લી હાઇકોર્ટના તા. ૧૭.૮.૨૦૦૫, ૫.૯.૨૦૦૫, ૧૦.૧૧.૨૦૦૫ અને ૩.૮.૨૦૦૫ ના ચુકાદાઓ અને હુકમો રદ કરવામાં આવે છે.

પક્ષકારોને પોતપોતાનો ખર્ચ ભોગવવા માટે કહેવામાં આવે છે.

સિવિલ અપીલ નં. ૩૧૭૩-૩૧૭૪/૨૦૦૬ ફગાવી દેવામાં આવી અને સિવિલ

અપીલ નં. ૩૧૮૮-૯૦/૨૦૦૬ મંજૂર કરવામાં આવી.

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====